

сжждаваше по народни-тѣ работи, ужъ като да удовлетвори само тѣхно-то любопитство, но мѣжду това умѣяше да извика въ душа-та на сжбесѣдника си чувства на народно сжзнание, така що-то ни единъ кой-то би са срѣщналъ и разговарилъ съ него по народочерковний вжпросъ, не си отиваше отъ при него не оживенъ и безъ новъ запасъ на нравствени сили. Михайловский не идеше въ вжсторгъ като Дѣда Бозвелия, кога говореше не поражаваше сжбесѣдници-тѣ си съ наборъ думи често хубави и увлекателни, но често колко-то язвителни и поразителни толкозъ и нескромни, повече-то пжлни съ волнодумни изходки.

Така като казвами ний не исками да унизимъ Отца Неофита и да отнемемъ отъ важноста на подвигъ-тъ му, а казвами го само да покажемъ различие-то на характера и начинъ-тъ на дѣйстви-та за вазбуждание-то на народа у двама-та пжрви подвижници за вжспроизвеждане на Бжлгарщина-та. Буйни-тѣ и страстни проповеди на Отца Неофита, кой-то е ималъ случай да обходи по-голѣма-та частъ на Бжлгария и да размърда проста-та масса на Бжлгари-тѣ въ Цариградъ, виждаха са като нѣщо грубо на по-развити-тѣ хора, но тѣ дѣйствуваха по-силно на неразвити-тѣ умове. Състояние-то на работи-тѣ и само-то положение на народа като да изискваха този начинъ на дѣйствие, както сми били и сами ний принудени много пжти да са послужимъ съ този манеръ. Инакъ сякашъ не бѣ вжзможно да са оттржгнатъ отъ прѣхласнувание-то си подиръ гжрцизмъ-тъ тѣзи, кои-то вече кадыха тамиянъ на гржцки-тѣ идоли, освѣнъ съ смѣли хули и укори вржъзъ тѣзи идоли и тѣхни-тѣ послѣдователи, за да са вжзбуди прѣзрѣние кжмъ Гжрцизмъ-тъ и да са обжрне внимание-то имъ кжмъ Бжлгарщина-та, кжмъ коя-то оставаше испослѣ да са вджхне само любовъ и уважение. Способенъ на послѣдне-то дѣло Михайловский слабо можеше да послужи за пжрво-то. Отъ това като истинский прѣдтеча на вжзраждане-то на народа Отецъ Неофитъ вжзбуждаше внимание и приготвяше неразработени-тѣ умове, кои-то испослѣ увличаше и вжвождаше въ поприще-то на подвигъ-тъ самъ Михайловский.

Но, както казахми, смжрът-та прѣдвари та грабна едного-то отъ двама-та явни борци на Бжлгарско-то народно слово и право! При всичко че смиренни-тѣ трудове на таксидиоти-тѣ, ревностни-тѣ старания на поменжти-тѣ народни учители и просвѣтители па, и сами-тѣ проповеди на падналии-тъ борецъ не бѣха останали безслѣдствени, но бѣха вжзбудили и приготвили за този подвигъ сили-тѣ на по-млади хора; при